

Dosarul nr. 2rac-33/22
2-21015698-01-2rac-15022022

Prima instanță - (Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei) jud: D. Balan
Instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) jud: I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

6 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Centaur”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Centaur” împotriva Cooperativei de Consum din satul Pepeni raionul Sîngerei cu privire la încasarea penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 29 septembrie 2020, SRL „Centaur” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de Consum din satul Pepeni, solicitând încasarea datoriei în mărime 15 659 de lei, a penalității contractuale în mărime de 9 369,60 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 750,86 de lei.

În motivarea acțiunii, a indicat că în conformitate cu contractul de vânzare-cumpărare a mărfii nr.139 din 4 ianuarie 2008, SRL „Centaur” s-a obligat să livreze marfa în asortiment, iar Cooperativa de Consum din satul Pepeni s-a obligat să primească marfa și să achite prețul mărfurilor în termen de 7 zile calendaristice din momentul recepționării mărfii. Data primirii mărfii se consideră data indicată în documentele de însoțire a mărfii.

A invocat că pârâtul nu și-a onorat obligațiunile, fapt prin care încalcă prevederile contractului de vânzare-cumpărare nr.139 din 4 ianuarie 2008, și anume, pct.5.4. din contract, care stipulează că, achitarea se efectuează pe parcursul a 7 zile calendaristice, prin transfer pe contul de decontare al vânzătorului, a valorii depline a mărfii.

În conformitate cu actul de verificare și a facturilor fiscale anexate la materialele cauzei, datoria pârâtului constituie 15 659 de lei.

Totodată, a indicat că potrivit pct.7.2.3. din contract, pentru încălcarea termenului achitărilor, cumpărătorul achită furnizorului penalitate reieșind din 1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere a plății.

La momentul înaintării acțiunii, penalitatea constituie 9 639,60 de lei, fiind calculată pentru 60 de zile din data ultimei achitări.

A menționat că procedura de soluționare amiabilă a litigiului nu s-a soldat cu succes, pârâtul nu a răspuns la cererile prealabile de soluționare a litigiului expediate.

La 17 martie 2021, SRL „Centaur” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, menționând că după înaintarea acțiunii în judecată pârâtul a efectuat unele achitări în scopul stingerii datoriei.

A menționat că la 1 martie 2021, soldul constituia suma de 731,60 de lei, ceea ce constituie diferența taxei de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată și penalitatea calculată în mărime de 9 369,60 de lei.

Astfel, a solicitat încasarea penalității în sumă de 9 369,60 de lei și a diferenței taxei de stat în mărime de 731,60 de lei. (f.d.44-45)

Prin hotărârea din 1 iunie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, s-a admis cererea de chemare în judecată.

S-a încasat de la Cooperativă de Consum din satul Pepeni în beneficiul SRL „Centaur” penalitatea contractuală în mărime 9 369,60 de lei.

S-a încasat de la Cooperativă de Consum din satul Pepeni în beneficiul SRL „Centaur” suma de 731,60 de lei, drept compensare a cheltuielilor de judecată.

La 3 iunie 2021 Cooperativa de Consum din satul Pepeni a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Cooperativa de Consum din satul Pepeni.

S-a casat hotărârea din 1 iunie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Centaur” împotriva Cooperativei de Consum din satul Pepeni cu privire la încasarea penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Cooperativa de Consum din satul Pepeni în beneficiul SRL „Centaur” taxa de stat în sumă de 230,35 de lei.

În motivarea deciziei emise, Colegiul instanței de apel a reținut că la cazul din speță, societatea reclamantă nu a argumentat pretenția privind încasarea penalității în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr.139 din 4 ianuarie 2008 și nu a prezentat un calcul cert referitor la aceasta.

A menționat că simpla operație matematică - suma solicitată spre încasare înmulțită la clauza penală și la un număr de zile nu confirmă pretenția or, suma datoriei este alta, la dosar nu sunt anexate facturile fiscale și alte înscrisuri pentru confirmarea termenului livrării, termenului achitării și perioada întârzierii.

La f.d.16 este anexată factura fiscală din data de 18 iulie 2019 care confirmă livrarea mărfii în valoare de 3 404,80 de lei, iar reieșind din actele de verificare prezentate de reclamant, la 24 iulie 2019 (în termen de 7 zile) apelantul/pârât a achitat suma de 5 000 lei, astfel înscrisul dat nu confirmă apariția obligației de achitare a penalității.

Din considerentele date, în lipsa unui calcul descifrat, pretenția privind încasarea penalității a fost respinsă.

Totodată, referitor la pretenția privind compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul a conchis că, reieșind din faptul că la momentul înaintării cererii de chemare în judecată, pârâtul înregistra o datorie în mărime de 7 678,26 de lei, care a fost stinsă

ulterior, acesta urmează să compenseze reclamantului taxa de stat proporțional sumei datorate, în mărime de 230,35 lei.

La 26 ianuarie 2022, prin intermediul poștei, SRL „Centaur” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei și menținerea hotărârii.

În motivarea recursului, a exprimat dezacordul cu soluția instanței de apel, invocând că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în temeiul art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

A susținut că instanța de apel a dat apreciere arbitrară probelor din dosar. Mai exact, deși instanța de apel indică ca la materialele cauzei nu se regăsesc facturi fiscale și alte înscrisuri pentru confirmarea termenului livrării, termenului de achitare și perioada de întârziere, totuși instanța de apel reține că probă pertinentă actul de verificare anexat la cererea din 17 martie 2021. Or, în acest act de verificare sunt descifrate tranzacțiile dintre SRL „Centaur” și Cooperativa de Consum din satul Pepeni.

A menționat că, deși intimata nu a semnat actul de verificare, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, aceasta nu a contestat tranzacțiile avute între părți și data încheierii acestora, care sunt descifrate în acest act de verificare privind decontările reciproce (termenul de achitare fiind prevăzut în contract).

Cu referire la termenul de 60 zile pentru care a fost solicitată încasarea penalității, a precizat că ultimele livrări de marfa din partea SRL „Centaur” au avut loc la 20 august 2020.

Astfel, deși conform actului de verificare la situația din 20 august 2020 datoria era mult mai mare (22 108,26 de lei) față de SRL „Centaur”, totuși au decis calcularea acesteia din suma de 16 659 de lei, care era existentă, după cum s-a menționat, la 30 noiembrie 2020, ulterior suma fiind micșorată prin achitări.

Termenul de la care urmează a fi calculată penalitatea de întârziere în mărime de 1 % din valoarea datoriei de 16 659 de lei, reieșind din prevederile 5.4. al contractului este 28 august 2020. Or, Cooperativa de Consum din satul Pepeni s-a obligat să primească marfa și să achite prețul acesteia în termen de 7 zile calendaristice din momentul recepționării mărfii, iar recepționarea mărfii la rândul său se atestă prin facturile fiscale enumerate în actul verificare.

În context, a reiterat că transmiterea mărfurilor în temeiul facturilor fiscale nu a fost negată de către cumpărătorul intimat, fiind invocate obiecții sub alt aspect.

Referitor la argumentele instanței de apel precum că pretenție nu au fost argumentate nefiind prezentat un calcul cert, consideră că acestea sunt irelevante. Or, perioada de întârziere pentru care poate fi solicitată penalitatea de întârziere în speță este una de cel puțin 90 zile (28 august 2020 - 30 noiembrie 2020). De aceea, la caz penalitatea în virtutea caracterului determinabil cu valoare fixă de 156,59 de lei per zi, poate fi solicitată pentru oricare 60 zile din 90 zile posibile de a fi solicitată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul constată că, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată părților la 30 noiembrie 2021. Potrivit avizului de recepție (f.d.114), reprezentantul SRL „Centaur” a recepționat decizia, însă data recepționării nu este indicată în avizul de recepție.

Totodată, în cererea de recurs, reprezentantul companiei recurente menționat că decizia a fost recepționată la data de 3 decembrie 2021.

Având în vedere circumstanțele menționate, Colegiul consideră că recursul depus prin intermediul poștei la 26 ianuarie 2022, este declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Curtea Supremă de Justiție a comunicat Cooperativei de Consum din satul Pepeni cererea de recurs la 15 februarie 2022, informând-o despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

La 10 martie 2022 reprezentantul Cooperativei de Consum din satul Pepeni a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de SRL „Centaur” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată „Centaur”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh